802/08

Den 8. september 2008 blev i sag nr. 73.140:

xxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxx

mod

Lærernes Pension,
Forsikringsaktieselskab
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er omfattet af en pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i Lærernes Pension, Forsikringsaktieselskab, klager over, at selskabet i perioden fra den 1/12 2003 til 1/5 2006 alene har udbetalt halv invalidepension. Klageren er endvidere utilfreds med selskabets sagsbehandling, da selskabet ved henvendelse i 2004 ikke rådgav hende om muligheden for eventuel midlertidig invalidepension.

Klageren mener sig berettiget til fuld invalidepension.

Selskabet har afvist at udbetale fuld invalidepension med henvisning til, at klageren ikke opfylder betingelserne for udbetaling af fuld invalidepension.

Klageren, der er født i 1963, anmeldte i "Anmeldelse om helbredsmæssige forhold" underskrevet af klageren den 14/3 2006, at hun i perioden fra den 30/9 2004 til den 29/10 2004 havde modtaget sygedagpenge, og at hun i perioden fra den 29/10 2004 til den 31/3 2005 havde modtaget kontanthjælp. Herefter modtog hun revalideringsydelse indtil den 31/3 2006.

I forbindelse med hendes sygemelding kontaktede hun pr. mail den 9/8 2004 selskabet og forespurgte således:

"Kære A.B. (Mit cpr ...)

Jeg ringede aldrig til din kollega (mine tidligere breve er medsendt senere i min mail så du ved hvem jeg er) - jeg blev nemlig via min kommune tilknyttet et projekt der skal hjælpe mig med at afklare min situation. Derfor er det nu 'kun' nogle praktiske/økonomiske spørgsmål jeg har til jer - og håber derfor det kan klares via mail. Min sidste løn får jeg ved udgangen af september og dermed stopper også indbetalingerne til min pension. Jeg har ikke tidligere stået i denne situation - men jeg mener jeg engang via jeres nyhedsbrev læste at det var muligt at bibeholde den opsparede pension (selvom der i en periode ikke blev indbetalt til pensionen - men at man for at beholde pension i forbindelse med død eller invaliditet skulle løbende indbetale et beløb). Jeg har indtil nu sagt nej til at prøve at søge pension - da jeg fortsat tror på at jeg bliver rask igen - Hvis det senere skulle vise sig at jeg er nødt til at søge pension - hvordan står jeg så i forhold til hvis jeg gjorde det nu - for at forenkle det - Hvad plejer folk at gøre (i forhold til pension) der kommer i min situation - hvor de mister deres job/indbetalinger til pension
Med venlig hilsen ... (cpr. ....)

Selskabet besvarede ved mail 11/8 2004 hendes henvendelse således:

"Tak for din e-mail.

Ved at lave en aftale om opretholdelse af forsikringsdækningen, ved at vi trækker udgifterne til forsikringsdækningen i dit depot, opnår du at:

Du fortsat har forsikringsdækningerne
At policen ikke omskrives til fripolice
At du ikke skal afgive nye helbredsoplysninger, hvis du igen får en stilling der giver pensionsordning hos Lærernes Pension.

Aftale om opretholdelse kan laves for et år ad gangen. Det første år efter din fratræden, opretholdes dækningerne automatisk. Hvis du ønsker at fortsætte opretholdelsen af forsikringsdækningerne efter det første år, skal du bare ringe til os kort før det første år er gået.

Hvid du fratræder 1/10-04 skal du altså kontakte os ca. 1/9-05 og sige, at du gerne vil forlænge henstandsperioden med et år.

Med venlig hilsen
K.R.Z.
Lærernes Pension"

Ved skrivelse af 20/10 2005 omtegnede selskabet klagerens police til en fripolice under henvisning til, at selskabet ikke siden 1/10 2005 havde modtaget præmieindbetalinger. Ved skrivelse af 28/10 2005 beklagede selskabet fejlen og meddelte hende, at det havde noteret, at hun ønskede at opretholde forsikringsdækningen ved død og invaliditet uden præmiefritagelse frem til 1/5 2006.

Til brug for vurdering af klagerens eventuelle erhvervsevnetab har selskabet indhentet diverse lægelige og kommunale akter.

Af statuserklæring til kommunen dateret den 29/9 2004 fremgår:

> "Pt. er henvist af egen læge, har været til forsamtale 14.01.04 og er startet 28.07. i et individuelt samtaleforløb, er tilbudt i alt 10 sessioner, som forventes afsluttet ultimo december. Baggrunden for henvisningen er panikanfald, anspændthed, uro, diverse kropslige symptomer, humørsvingninger, søvnforstyrrelser og trøstespisning. Pt. oplever manglende tro på sig selv. Har vanskeligt ved at mærke sig selv og sine følelser og har det svært med relevant grænsesætning. Der er en overdimensioneret ansvarsfølelse, behov for kontrol, hvilket udspiller sig i de fleste relationer. Baggrunden for pt.'s vanskeligheder vurderes at være opvækst i en svært dysfungerende familie med forskellige former for grov grænseoverskridelse.
> Behandling:
> Pt. møder stabilt og arbejder konstruktivt og føler hun gør store fremskridt. Må forventes sideløbende med behandlingen at kunne starte i arbejdsprøvning med et mindre antal timer indenfor den nærmeste tid.
> Diagnostisk er tilstanden forenelig med forstyrret personlighedsstruktur. Pt. fremtrådte endvidere belastet og krisepræget i begyndelsen af behandlingsforløbet, men vurderes nu stabiliseret.
> Prognostisk er det vurderingen, at pt. vil opnå større stabilitet med tiden, om end hun sandsynligvis fortsat vil være sårbar over for belastninger også i fremtiden. Der har tidligere været god psykosocial funktion, som der vurderes gode muligheder for at pt. kan genvinde.
> Der er aftalt lægesamtale 19.10 m.h.p. behovet for evt. medicinsk behandling."

I ressourceprofil dateret den 16/9 2004 er noteret:

> "**Arbejdsmarkedserfaring:** (se vedlagte CV) ... har 9 års erfaring som folkeskolelærer. Ressourcer: ... er en dygtig lærer, og hun holder meget af faget.
> Barrierer: Hun siger selv at hun måtte sygemelde sig på grund af stress og manglende nattesøvn.
> Hun magter ikke i øjeblikket et fuldtidslærerjob.
>
> **Interesser:** Faglige interesser og politisk interesseret. Hendes arbejdsidentitet har fyldt meget.
>
> Vejleders Vurdering: ... har ikke kræfter til at arbejde som lærer i øjeblikket bl.a. på grund af manglende nattesøvn og stress, men hun ønsker at bruge sin uddannelse, hvis hun kan.
>
> **Personlige og faglige kompetencer til at kunne indgå i sociale og jobmæssige relationer.**
>
> **Sociale kompetencer:** ... siger selv at hun har meget empati. Hun har svært ved situationer hvor grænsesætning er på sin plads. Har svært ved at sætte grænser i kollegiale sammenhænge. Hun påtager sig for stor en arbejdsindsats og ansvar.
>
> Ressourcer: ... er meget social og hun er i besiddelse af stor empati, hun er pligtopfyldende og respektfuld over for andre. Hun får det nemmere når hun lærer at sige fra og tro mere på sig selv.

Barrierer: Hun indlever sig for meget i andres problemer og det slider på hende. Hendes selvtillid har fået et knæk gennem de senere års stress på arbejdspladsen og privat.

Omstillingsevne: ... siger selv at hun har nemt ved at gå ind i nye relationer. Hun har nemt ved at tilpasse sig omgivelserne på bekostning af sig selv."

I udtalelse fra en psykolog dateret den 20/1 2006 er anført:

"… fik tiltagende angst fra 1995-2001, med tilsvarende stigning i somatiske problemer.

... har arbejdet i 10 år som folkeskolelærer. Hun har haft et langt og stabilt arbejdsforhold, men blev grundet sygdomsfravær i den sidste del af denne 10 års periode opsagt til sept. 2004.

... har tidligere været i behandling på … (sidste halvdel af 2004). På dette tidspunkt er henvisningen til …: panikanfald, anspændthed, uro, diverse kropslige symptomer, humørsvingninger, søvnforstyrrelser og trøstespisning.

... har da vi starter samtaleforløbet uro, anspændthed, humørsvingninger, meget forhøjet beredskab, søvnbesvær og manglende koncentration hvis hun presses. Hun fortæller at hun kan få migrænelignende anfald af stress. Hun har en meget udpræget trang til at være i kontrol med alt, hvad der foregår, når der er andre tilstede og hun har et meget stort behov for at have styr på alt fra stort til småt. ... vil også helst kontrollere samtaleforløbet så hun er sikker på, at det bliver godt.

Sagt på en anden måde kan man sige, at ... ikke er i stand til i tilstrækkelig grad at prioritere hvad hun skal være opmærksom på og hvad hun må lade træde i baggrunden/eller opgive at kontrollere, forstå og styre.

... har ligeledes meget travlt med at sikre sig, hvorledes hun bliver opfattet og hvilke intentioner andre har med deres handlinger/sproglige udspil.

... har haft en opvækst med en far, som manglede impulskontrol, manglende empati og som udviste en adfærd, som på flere måder, herunder det seksuelle område, var stærkt grænseoverskridende.

... udviser i dag mange af de symptomer, som vi kender fra folk, der lider af traumatisk stressforstyrrelse. Hun er i konstant beredskab, antagelig både i vågen og sovende tilstand og får dermed ikke for alvor mulighed for at blive ustresset. Hun har manglende tillid (ikke intellektuelt men følelsesmæssigt) til at ting hvor andre mennesker er involveret vil fungere acceptabelt, medmindre hun er på vagt og i kontrol.

Da ... godt ved (intellektuelt) at hun kan stole på de mennesker, hun omgås privat og i arbejdet, er det naturligvis også belastende for hende selv at mærke kontroltrangen/ -angsten for kontroltab hele tiden.

... har udviklet evner og sociale færdigheder, som gør hende i stand til at passe et lærerarbejde tilfredsstillende.

... arbejder meget koncentreret og motiveret med terapien. Det er min opfattelse, at det væsentligste vi kan arbejde med er hendes traumatiske stressforstyrrelse. I det omfang at det

lykkes at mindske denne forstyrrelse vil der være gode muligheder for at hendes somatiske symptomer samt angsten vil mindskes.
Endvidere vil der kunne forventes bedre koncentration og generelt flere ressourcer.

Det er min opfattelse, at ... har brug for en længere periode med nedsat arbejdsbelastning, ligesom det må forventes, at stressforstyrrelsen kan mindskes gennem samtaleterapi.

Om ... kommer helt ud af stressforstyrrelsen kan ikke på nuværende tid forudsiges."

Klageren har i mail af 18/6 2006 til selskabet anført:

"Jeg har talt med flere af jer - bl.a. D.L. og N.S. - i forbindelse med min halve midlertidige invalidepension.

Jeg kan forsat kun arbejde halvtid som lærer - men da jeg prøver at søge andre erhverv på fuldtid, står jeg i øjeblikket som arbejdsledig i arbejdsformidlingen og i A-kassen.

I forbindelse med min rådighedsvurdering i A-kassen, fortalte A-kassekonsulent … mig, at jeg skulle undersøge reglerne for tildelingen af den midlertidige invalidepension. - om den gik på lærejob eller alle job.

Det gjorde jeg med det samme ved at ringe til jer - her fik jeg at vide, at den halve invalidepension ikke gik på lærerjob - men alle job. Det betød, at jeg blev nødt til at frasige den - og dermed sige farvel til muligheden for at søge lærerjob på halvtid --- jeg har indsendt attest fra min læge fra 29. maj, hvor hun redegør for mine erhvervsevner. Jeg er blevet godkendt i A-kassen, selvom jeg ikke kan søge lærejob - men har endnu ikke kunnet modtage dagpengeudbetaling, fordi invalidepensionen først skal være ophørt, fordi den går på alle job.

Hvis jeg får et andet job på fuld tid - er jeg selvfølgelig klar over, at jeg ikke længere kan modtage halv midlertidig invalidepension, men som sagt, er jeg meget ked af nu ikke at kunne søge halvtidsstillinger som lærer.

Grunden til, at jeg skriver til jer - er at jeg ved et tilfælde læste om reglerne i MP pension (pensionkasse for magister - psykolog og gymnasielærere) - her står følgende:

Du får udbetalt hel invalidepension, hvis du mister 2/3 eller mere af din erhvervsevne inden for dit fag som magister eller psykolog. Hvis du mister mellem 1/2 og 2/3) af din erhvervsevne inden for dit fag, kan du få halv invalidepension.

Jeg skriver til jer for at sikre mig, at der **gælder andre regler i lærernes pension** - for ellers mener jeg, at jeg fortsat er berettiget til at modtage halv midlertidig pension, indtil jeg enten er rask eller har opnået fuld beskæftigelse indenfor et andet jobområde - dvs. fundet en niche, hvor jeg trods mine problemstillinger, er i stand til at varetage et fuldtidsjob."

Efter videre korrespondance mellem parterne har selskabet i skrivelse af 16/4 2007 til klageren anført:

"Sagen har på ny været forelagt vores lægekonsulent. Det er fortsat vores opfattelse, at du fra den 1. maj 2006 ikke er berettiget til udbetaling af fuld eller halv invalidepension og præmiefritagelse, da vores lægekonsulent ud fra et helhedssyn har vurderet, at din generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mere end halvdelen. Lægekonsulenten har ligeledes vur-

deret, at din generelle erhvervsevne har været nedsat med halvdelen i hele bevillingsperioden fra den 1. januar 2004 til 30. april 2006.

Det følger af forsikringsbetingelserne, at en ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter selskabets skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Et medlem har med andre ord kun ret til en vurdering af, om medlemmet har et erhvervsevnetab i ethvert erhverv.

I din mail af 31. januar undrer du dig over, at jeg på medlemsmødet i oktober 2006 udtalte, at det først var efter et års sygemelding, at det vurderes, om et medlem vil kunne klare et job inden for andre fag.

Vi kan bekræfte, at vi i en periode siden den 1. januar 2005 har haft en praksis, hvor vi først vurderer erhvervsevnen i det job, som et medlem har ved sin henvendelse om nedsat erhvervsevne, og derefter indenfor det første år vurderer medlemmets erhvervsevne i ethvert job. Denne midlertidige praksis blev alene indført for at nedbringe sagsbehandlingstiden, uden at det ville gå ud over vores service. Der er tale om et øjebliksbillede af vores praksis, der ikke ændrer på medlemmets rettigheder efter forsikringsbetingelserne.

Denne midlertidige praksis har ikke betydning for afgørelsen i din sag, hvor vi har haft mulighed for at vurdere din sag ud fra reglerne i forsikringsbetingelserne."

Ved skrivelse af 27/12 2007 har klageren indbragt sagen for nævnet med påstand om fuld midlertidig invalidepension i perioden fra den 1/12 2003 til den 30/4 2006 samt halv midlertidig præmiefritagelse i perioden fra den 1/5 2006 til den 31/8 2006. Desuden ønsker klageren en vurdering af hendes langtidssygemelding i 2001.

Klageren har til støtte for sin påstand i efterfølgende skrivelse af 15/1 2008 til nævnet anført:

"Min anke drejer sig om, at Lærernes Pension i forbindelse med mine henvendelser til pensionskassen hverken i 2004 eller i 2005 har orienteret mig om muligheden for at søge om midlertidig pension. I brev af 29. januar 2007 erkender Lærernes pension, at de ikke har rådgivet korrekt. I brevet (vedlagt som bilag ...) står der følgende: 'Eftersom du var syg, da du henvendte dig til os i 2004, burde vi have rådgivet dig om dine muligheder på det tidspunkt.' Endvidere drejer min anke sig om, at Lærernes Pension i 2007 træffer endelig afgørelse om halv invalidepension i hele sygdomsperioden uden at indhente de oplysninger om min helbredsstatus tilbage i 2004 og 2005, som dels er tilgængelige via min praktiserende læge U.O., som udarbejdede håndskrevne journaloptegnelser frem til sin pensionering i foråret 2004, og som dels er tilgængelige via psykolog …, der gerne mere detailleret vil redegøre for mine problemstillinger i 2005, såfremt Lærernes Pension anmoder herom. Den statusrapport … udarbejdede i 2006 var på anmodning af … Kommune med henblik på en fremadrettet vurdering af mine muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, og om

hvorvidt fortsat psykologisk behandling ville forbedre disse muligheder (vedlagt som bilag ...).

Hvis jeg var blevet rådgivet korrekt, ville hele sagen have haft et helt andet forløb. Jeg ville have ansøgt om midlertidig invalidepension allerede i 2004. Dette ville have medført, at der var blevet udarbejdet en psykiatrisk speciallægeerklæring (jævnfør Ankenævnets hjemmeside), som havde redegjort for mine problemstillinger på det tidspunkt. Denne redegørelse ville have bekræftet, at jeg var ude af stand til at varetage et arbejde på nedsat tid. Jeg har kun haft kontakt med en psykiater en enkelt gang en halv time på … (se statusattesterne af 29.9.2004 og 30.3.2005 omhandlende et behandlingsforløb varetaget af sygeplejerske …, - vedlagt som bilag ...)

Lærernes Pension afgør i foråret 2006, at jeg har en nedsat erhvervsevne svarende til halv invalidepension, Jeg undrer mig over denne afgørelse, idet de tilgængelige statusattester (vedlagt som bilag ...) fra praktiserende læger af 25.11.2003, 8.3.2004 og 12.8.2004 fuldtidssygemelder mig.

Jeg har tidligere været deltidssygemeldt tilbage i 2001 (vedlagt som bilag ...), og i 2003 var der derfor tale om en forværring af mine problemstillinger. Derudover bekræfter diverse papirer fra … Kommune, at jeg ikke var i stand til at arbejde.
...
Jeg fik via sagsbehandler … mulighed for en meget alternativ revalidering. Selvom … dengang kun var sagsbehandler for borgere på kontakthjælp, forblev jeg tilknyttet hende, indtil hun skiftede job pr. 1.1.2006. Det lød så flot, når der i revalideringspapirerne stod, at jeg uddannede mig til resurselærer og matematikvejleder, men i virkeligheden var der tale om meget små kurser, henholdsvis 40 timer og 5 mandage (vedlagt som bilag ...). Derudover arbejdede jeg i revalideringsperioden med planer om at få oprettet projekt … (vedlagt som bilag ...) svarende til 1/3 lærerstilling. I selve revalideringen betød det et forberedende arbejde på 4 timer om ugen i efteråret 2005 med den klasse, som jeg ønskede at tilknytte projektet. Projektet blev aldrig til noget, men selve arbejdet med at prøve at etablere det gjorde, at jeg kunne være optaget af noget, som jeg brændte for, og det var vigtigt for den form for stressforstyrrelse, som jeg havde. Selvom jeg aldrig fik oprettet det værksted, som jeg ønskede på skolen, fik jeg til glæde for tosprogsundervisningen på skolen bevilliget div. materialer via integrationsrådet og en bærbar computer via … Fonden.

Denne tilknytning til ...skolen og dermed … (supervisor), der tidligere havde arbejdet på Center for stress, mener jeg for mig personlig betød, at jeg fik den nødvendige ro, samtidig med at jeg kunne beskæftige mig med noget, som jeg brændte for. Dette har været medvirkende til, at jeg i dag igen er på arbejdsmarkedet.

Hvis jeg i 2004 havde kunnet arbejde på nedsat tid, ville jeg ikke været blevet fyret fra mit arbejde (vedlagt som bilag ...) og dermed havde jeg ikke af økonomiske årsager måttet flytte fra min andelslejlighed (vedlagt som bilag ...). Dengang prøvede jeg forgæves at tage lån i andelslejligheden, og jeg var derfor nødt til at sælge. Dengang havde lejligheden en værdi af 350.000 kr. Jeg flyttede i lejet bolig på modsatte side af vejen (mindre og med en dyrere husleje), men jeg var nødt til det pga. div. lån. Det har efterfølgende ikke været særlig rart, når tidligere naboer op til flere gange har fortalt mig, at det var ærgerligt, at jeg ikke dengang opnåede et lån, da lejlighedens værdi nu er på over en million, og at det nu er blevet nemt at belåne den. Udover at måtte flytte af økonomiske årsager, fik jeg det også dårligere psykisk og fysisk efter fyringen pga. den meget uvisse fremtid arbejdsmæssigt. Jeg fik efter fyringen bl.a. større problemer med nattesøvnen, som resulterede i forværring af de fysiske sympto-

mer, og mine angstanfald tog også til. Det har derfor været en meget lang vej tilbage til arbejdsmarkedet, men det er lykkedes for mig.

I 2004 skrev jeg til socialrådgiverne i Lærernes Pension for at få rådgivning pr. mail i forhold til min bopælskommune (vedlagt som bilag ...), da mit forhold til kommunens sagsbehandler, ..., var dårligt (mit brev til … vedlagt som bilag ...). Jeg henvender mig igen i august eller september 2004 til Lærernes Pension for at høre, hvordan jeg skal forholde mig i forhold til, at der efter september 2004 ikke længere vil gå pensionsbidrag ind. Jeg fortæller som det er, at jeg satser på at blive rask igen, men hvad nu, hvis det viser sig, at jeg ikke bliver rask (Jeg tror nemlig på det tidspunkt, at der skal være tale om varig sygdom, hvis jeg skal kunne søge invalidepension). Jeg får at vide, at jeg kan søge henstand og derved bevare mine forsikringsdækninger, og det kan jeg gøre igen om et år, hvis jeg fortsat ikke er rask. På det tidspunkt får jeg altså ikke at vide, at der er mulighed for at søge midlertidig invalidepension. Det gør jeg heller ikke året efter, da jeg henvender mig for at få henstanden forlænget. Jeg ved, at jeg her igen gør opmærksom på, at jeg er syg. Jeg har nemlig store problemer med at få den ønskede henstand, og derfor fortæller jeg ved hver henvendelse hvor vigtigt det er for mig at få forlænget henstanden, da jeg jo ikke ved, om jeg bliver rask. Jeg taler med 3 forskellige rådgivere i Lærernes Pension i forbindelse med forlængelse af henstanden i 2005 (vedlagt som bilag ...). Først …, der den 28. juli 2005 skriver til mig, at jeg har fået forlænget min henstand til 1. maj 2005. Jeg ringer og gør opmærksom på, at henstanden skal forlænges til den 1. maj 2006. Derefter modtager jeg den 1. september 2005 en bekræftelse på forlængelsen af henstanden til 1. maj 2006 fra ... Lidt over en måned efter modtager jeg dog fra ... et brev af 20. oktober 2005 om at min henstand stopper 1. oktober 2005, hvis jeg ikke henvender mig, og der medfølger nu en fripolice gældende fra 1. okt. 2005. Jeg er nødt til at ringe til Lærernes Pension, og endnu engang fortæller jeg, at det er meget vigtigt, at henstanden kommer i orden, da jeg er syg og ikke ved, om jeg bliver rask igen. Som tidligere nævnt bliver jeg på intet tidspunkt gjort opmærksom på, at der er noget, der hedder midlertidig pension, og at jeg derfor har mulighed for at søge det, selvom jeg endnu ikke ved, om det drejer sig om en varig sygdom.

Hvis man sammenligner brev af marts 2005 (side 1 i bilag ...) og brev af okt. 2006 (sidste side i bilag ...) er det også tydeligt, at der er sket en udvikling i forbindelse med informationen vedr. sygdom. I stedet for ordet 'lignende' står der nu 'Hvis du er fratrådt pga. sygdom, er det en god ide at kontakte os'. Det var jo lige det, som jeg gjorde allerede i 2004 og 2005, så forhåbentlig er informationen om midlertidig invalidepension også blevet bedre siden da.

At der er sket en udvikling i informationsniveauet fremgår også af notat fra Lærernes Pensions hjemmeside (Vedlagt som bilag ...). På den nuværende hjemmeside, fandt jeg endvidere en opfordring til tillidsfolkene om at informere sygemeldte kolleger om muligheden for hjælp via Lærernes Pension, og det må siges også at være en udvikling i den rigtige retning. I min sygdomsperiode kendte ikke engang formanden i … til muligheden for at søge midlertidig invalidepension (vedlagt bilag ...).
...
Til allersidst vil jeg tilbagevise påstanden fra Lærernes Pension i brev af 16. april 2007 (vedlagt som bilag ...) om, at det først var i 2005, at de indførte praksis om ikke allerede fra start at vurdere forsikredes generelle erhvervsevne. Lærernes Pension skriver: 'Vi kan bekræfte, at vi i en periode siden den 1. januar 2005 har haft en praksis, hvor vi først vurderer erhvervsevnen i det job, som et medlem har ved sin henvendelse om nedsat erhvervsevne, og derefter indenfor det første år vurderer medlemmet erhvervsevne i ethvert job'. Denne fremgangsmåde er netop også beskrevet på Ankenævnets hjemmeside. Påstanden om, at dette ikke er praksis før i 2005 og derfor ikke kan gøres gældende i min sag, tilbageviser jeg via en af de ankesager mod Lærernes Pension, som jeg er blevet bekendt med på Ankenæv-

nets hjemmeside (vedlagt som bilag ..., sag nr. 58.761), hvor det tydeligt fremgår af side 2, at denne praksis også var gældende i 2000/2001. Der står nemlig følgende i ankesagen: 'det vurderes, at forsikredes erhvervsevne som lærer er nedsat midlertidig med 2/3 fra fratrædelsen iht. speciallægeerklæringen af 11. december 2000, hvor det anføres at erhvervsevnen som lærer er betydeligt nedsat, men med en god prognose. Sagen er taget op igen den. 2. oktober 2001 til vurdering af den generelle erhvervsevne...'."

Selskabet har i svarskrivelse af 31/1 2008 til nævnet anført:

"Sagen drejer sig om, at vi i perioden i. december 2003 til 1. maj 2006 midlertidigt har udbetalt halv invalidepension. Klager mener sig berettiget til fuld invalidepension i denne periode.

Lærernes Pension har på ny vurderet spørgsmålet, om klager var berettiget til fuld invalidepension i stedet for halv invalidepension i ovennævnte periode.

På baggrund heraf fastholder vi vores afgørelser overfor klageren.

Sagsfremstilling
Klageren er 44 år. Hun blev uddannet som folkeskolelærer i 1995. Siden da arbejdede hun som folkeskolelærer på ... skole i …, indtil hun blev langtidssygemeldt i 2003 og afskediget på grund af sygdom pr. 30. september 2004. Efter revalidering blev hun ansat i en stilling inden for den finansielle branche den 1. september 2006, hvor hun stadig er ansat.

I december 2005 ringer klager flere gange til os og drøfter sin situation og muligheder med vores socialrådgiver. Ifølge vores journaler har klager ikke kontaktet os omkring sin sygdom på et tidligere tidspunkt.

Den 15. marts 2006 modtager vi klagers anmeldelse om helbredsmæssige forhold (bilag ...). Vi tilkender klager halv midlertidig invalidepension samt halv midlertidig præmiefritagelse fra den 1. januar 2004. Vi vurderede, at hun i hele perioden fra denne dato havde været halvt erhvervsudygtig.

Den 5. juni 2006 meddelte klager os, at hun havde stillet sig til rådighed i a-kassen fra den 1. maj 2006. Vi stoppede derfor udbetalingen af halv invalidepension med virkning fra den 1. maj 2006.

Den 18. juni 2006 sendte klager en e-mail til os (bilag ...) med henblik på at få afklaret, om vurderingen af hendes tab af erhvervsevne var inden for eget erhverv eller i ethvert erhverv. Deri 6. august 2006 eftersendte hun en redegørelse for hendes sygdomsforløb vedlagt en række bilag (bilag ...).

På baggrund af det indsendte vurderede en anden af vores lægekonsulenter sagen. Lægekonsulenten fandt de forelagte oplysninger fyldestgørende, og hun vurderede fortsat klagers generelle erhvervsevne til at være nedsat med halvdelen. I brev af 4. september 2006 (bilag ...) meddelte vi klager, at vi vurderede hendes generelle erhvervsevne til at være nedsat med halvdelen. Samtidig vedlagde vi de gældende forsikringsbetingelser, idet vi understregede, at det er den generelle erhvervsevne, der danner baggrunden for vurderingen, og at der ifølge forsikringsbetingelserne ikke er dækning for fagspecifik erhvervsevnenedsættelse.

I e-mail af 5. september 2006 spurgte klager (bilag ...), om vores afgørelser skulle forstås således, at vi mente, at hun i hele perioden fra september 2003, og indtil hun på ny begynd-

te at arbejde kun havde været berettiget til halv midlertidig invalidepension. I henvendelsen henviser hun specifikt til psykolog ...'s vurdering af hende i begyndelsen af 2006 (bilag ...).

Vi forelagde på ny sagen for vores lægekonsulent. Klagers e-mail og fremhævningen af psykologens vurdering ændrede ikke vores lægekonsulents vurdering, blandt andet fordi psykologen pegede på forventning om bedring over tid ved nedsat belastning og ved psykologisk behandling. Hun henviste til, at den belastning, som klager ikke magter, specielt er relateret til lærerarbejdet. Ifølge lægekonsulentens vurdering, har klagers generelle erhvervsevne ikke på, noget tidspunkt været nedsat med mere end halvdelen,

I brev af 26. september 2006 (bilag 6) meddelte vi klager, at hun i hele perioden har været vurderet til at have en erhvervsevne svarende til 50 %.

I december 2006 kontaktede klager vores kommunikationschef og bad os om på ny at vurdere sagen.

Efter endnu en fornyet gennemgang af sagen fastholdte vi den 29. januar 2007 (bilag ...) vores beslutning om at yde halv midlertidig invalidepension og halv midlertidig præmiefritagelse. Vi erkendte, at vi, da klager kontaktede os i 2004, burde have rådgivet hende om hendes muligheder på daværende tidspunkt. På den baggrund udbetalte vi klager en måneds halv invalidepension fra december 2003 samt halv præmiefritagelse for samme periode, fordi klager ville have kunnet få invalidepension fra dette tidspunkt, hvis hun ikke havde anmeldt sine helbredsmæssige forhold for sent. Klagers første sygedag var den 1. september 2003.

Herefter havde klager en mailkorrespondance med vores kommunikationschef og klageansvarlige. Klager indsendte nye oplysninger (bilag ...) til belysning af hendes sygdomsforløb og bad om yderligere tid til at fremskaffe yderligere dokumentation, så vi kunne lave en *'endelig grundig vurdering*' af hendes sygdomsperiode.

I marts 2007 blev sagen sendt til revurdering hos to forskellige lægekonsulenter. Den lægekonsulent, som tidligere havde vurderet sagen, tilkendegav følgende og fastholdt den tidligere vurdering:

'*Både ved de tidligere og seneste vurdering er der vurderet ud fra samtlige akter, som vi har i sagen, og ansøgers egne oplysninger. Og jeg mener, der er tilstrækkelige mængde relevante oplysninger til at foretage en helhedsorienteret konklusion. Yderligere undersøgelser f.eks. psykiatrisk SPA mener jeg ikke vil føre til ændret konklusion. Der er tale om en velbeskrevet psykisk tilstand, ikke en egentlig psykiatrisk sygdom.*'

På baggrund af de lægelige vurderinger fastholdte vi i brev af 16. april 2007 (bilag ...) vores tidligere afgørelse,

Efter at have modtaget denne afgørelse, kontakter klager på ny vores kommunikationschef og klageansvarlige, idet hun undrer sig over, at vi på ny traf afgørelse på det foreliggende grundlag, idet hun havde udbedt sig yderligere tid til at fremskaffe flere oplysninger i sagen.

I brev af 21. maj 2007 (bilag ...) og 31. maj 2007 (bilag ...) redegjorde vi igen for vores vurdering af sagen, herunder at vi var af den opfattelse, at den indsendte dokumentation var fyldestgørende for en vurdering af klagers helbredstilstand i den periode, hvor hun var berettiget til udbetaling af invalidepension - dvs. fra den 1. januar 2004.
Klager sendte yderligere oplysninger til belysning af sagen (bilag ...).

Vi foretog en vurdering af disse og sammenholdt dem med de oplysninger, som vi allerede havde i sagen. På den baggrund fastholdte vi ved brev af 13. september 2007 (bilag ...) vores afgørelse.

Begrundelse
Betingelserne for invalidepension fremgår af C § 1 i forsikringsbetingelserne.
...
Vi foretager en selvstændig vurdering af, om erhvervsevnen skønnes nedsat med mindst to tredjedele eller halvdelen af den fulde erhvervsevne.

Erhvervsevnen vurderes i forhold til ethvert erhverv og ikke kun i forhold til klagerens fag. Der må således ikke være mulighed for, at medlemmet gennem revalidering eller anden form for omplacering på arbejdsmarkedet kan blive i stand til at klare beskæftigelse inden for andre fag eller andre områder inden for eget fag.

For at belyse nedsættelsen af erhvervsevnen samt at denne er af en vis varighed, skal der foreligge dokumentation for, at sygdommen har et vist omfang og en vis varighed.

Selv om et medlem ifølge vores forsikringsbetingelser kun har ret til en vurdering af, om medlemmet. har et erhvervsevnetab i ethvert erhverv, har vi i en periode siden den 1. januar 2005 haft en praksis, hvor vi også har vurderet erhvervsevnen i eget job. Denne praksis beskrev vi overfor klager i bilag ... Denne midlertidige praksis blev alene indført for at nedbringe vores sagsbehandlingstid, uden at det ville gå ud over vores service. I denne periode har vi, når vi modtog en anmeldelse om helbredsmæssige forhold, umiddelbart vurderet medlemmets erhvervsevne i det job, som medlemmet havde ved sin anmeldelse. Herefter har vi inden for det første år taget sagen op til vurdering af medlemmets erhvervsevne i ethvert job.

Klager anfører i sin klage, at vi har haft denne praksis i længere tid, og således også da hun blev syg, idet hun henviser til ankenævnets afgørelse 58.761 (bilag ...). Som beskrevet af klager fremgår det af kendelsen, at vi har skrevet følgende til ankenævnet:

'*... Det vurderes, at forsikredes erhvervsevne som lærer er nedsat midlertidigt Med 2/3 fra fratrædelsen, iht. Speciallægeerklæring af 11. december 2000, hvor det anføres at erhvervsevnen som lærer er betydeligt nedsat, men med god prognose.*

Sagen er taget op igen den 2. oktober 2001 til vurdering af den generelle erhvervsevne...'

Hertil skal vi bemærke, at vores udtalelse i denne, sag ikke er udtryk for, at vi havde indført den ovenfor beskrevne praksis før 1. januar 2005. Fremgangsmåden blev brugt i den citerede ankenævnssag på grund af særlige omstændigheder, hvor klager havde anmodet om, at vi lagde de samme vurderinger til grund som et andet forsikringsselskab, som klager også havde anmeldt sine helbredsmæssige forhold til og efterfølgende klaget over. Dette selskab foretog først en vurdering af erhvervsevnen i eget erhverv og fulgte senere op med en vurdering af erhvervsevnen i ethvert job. På grund af sagens helt særlige forhold fulgte vi således denne fremgangsmåde i den konkrete sag.

Vi kan endvidere henvise til, at Ankenævnet for Forsikring den 21. januar 2008 i sag nr. 71.510 hvor vi ligeledes havde vurderet erhvervsevnen i ethvert erhverv og ikke kun i klagerens erhvervsevne i det specifikke erhverv har udtalt, at '*nævnet ikke finder anledning til at*

kritisere, at Lærernes Pension har vurderet klagerens generelle erhvervsevne og fastsat denne til halvdelen.'

På baggrund af ovenstående er det således fortsat vores opfattelse, at klager alene har ret til at få vurderet sin generelle erhvervsevne.

Som det også fremgår af lægekonsulentens udtalelse i marts 2007 er det vores opfattelse, at vores afgørelse er truffet på et tilstrækkeligt grundlag, og at vi har haft de fornødne lægelige akter til at foretage en endelig vurdering af klagers erhvervsevne. Vi har imødekommet klagers ønske om at komme med yderligere dokumentation i sagen. Men det er vores vurdering, at det supplerende materiale, der løbende er kommet ind, ikke har indikeret, at klagers generelle erhvervsevnetab har været større end halvdelen. Vi vil yderligere bemærke, at sagen har været underlagt en meget grundig behandling ved at have været forelagt forskellige lægekonsulenter og sagsbehandlere af flere omgange.

Konklusion
På baggrund af ovenstående er det som anført vores vurdering, at klager ikke opfylder betingelserne for udbetaling af fuld invalidepension m.m. i perioden 1. december 2003 til 1. maj 2006."

Videre har selskabet i skrivelse af 3/3 2008 efter yderligere korrespondance mellem parterne til nævnet anført:

"Idet vi fastholder, at klager gennem hele klageforløbet er vurderet ud fra samtlige akter, som vi og klager har fremskaffet til brug for sagen, og at disse giver tilstrækkelige oplysninger til at foretage en fyldestgørende helhedsvurdering, fastholder vi vores afgørelse.

Vi vurderer, at yderligere dokumentation og undersøgelser tidligere i forløbet ikke ville have ændret vores konklusion.

Hertil skal vi bemærke, at det er vores overbevisning, at en samlet helhedsvurdering giver det bedste billede af klagers sygdom, og at det også er til hendes bedste, at vi ikke alene har henholdt os til én enkelt sagkyndigs udtalelse.

Vores rådgivning
Vi beklager, at der har været nogle uhensigtsmæssigheder i vores rådgivning.

Disse uhensigtsmæssigheder har imidlertid efter vores vurdering ikke haft betydning for vurderingen af klagers erhvervsevne. Vi mener derfor, at vi ikke har pådraget os et rådgiveransvar.

Som vi ser korrespondancen, som klager har fremsendt ved brev af 20. februar 2008, har dialogen været præget af misforståelser.

I klagers mail af 9. august 2004, som hun har sendt som bilag ... i brevet af 20. februar, skriver hun: 'Jeg ringede aldrig til din kollega (...) - jeg blev nemlig via min kommune tilknyttet et projekt der skulle hjælpe mig med at afklare min situation. Derfor er det nu 'kun' nogle praktiske/økonomiske spørgsmål jeg har til jer.' Senere i e-mailen tilkendegiver hun: 'Jeg har indtil nu sagt nej til at søge pension' og spørger: 'Hvad plejer folk at gøre (i forhold til pension) der kommer i min situation'. Vi vurderede derfor, at hendes henvendelse, som klager selv

skrev, kun vedrørte det praktiske/økonomiske, fordi hendes formulering gav os det indtryk, at hun var afklaret med ikke at ville søge om pension."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**C. Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse ved invaliditet**
...
§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse ved invaliditet indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse ved invaliditet. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse ved invaliditet kan kun ydes på forsikringer, der har denne dækning angivet i forsikringsaftalen. Halv invalidepension medfører ikke ret til udbetaling af børnepension.
...
Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter selskabets skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.
…
§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/eller præmiefritagelse ved invaliditet
Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse ved invaliditet træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i tre måneder. Præmiebetalingen ophører efter bestemmelserne i § 2 i 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen'."

Nævnet udtaler:

I tilfælde af, at det ved udløbet af karensperioden er klart, at den sikrede på grund af sin lidelse ikke kan vende tilbage til sit sædvanlige erhverv, er det praksis og i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne at bedømme klagerens erhvervsevne generelt allerede på dette tidspunkt.

Er det imidlertid uvist, om den sikrede ved udløbet af karensperioden kan vende tilbage til sit hidtidige erhverv, er det praksis at udbetale midlertidige ydelser, så længe klageren ikke er arbejdsdygtig inden for sit specifikke erhverv.

Efter nævnets opfattelse var det ved udløbet af karensperioden uvist, om klageren ville komme til at virke som lærer igen. Efter nævnets opfattelse ville det have været i overensstemmelse med praksis at vurdere klagerens erhvervsudygtighed i forhold til lærergerningen. Da nævnet finder, at klageren har været ude af stand til at arbejde i sit lærerjob, finder nævnet, at klageren har været berettiget til fuld dækning fra 1/12 2003. Da der ikke ses oplysninger der kan begrunde en større erhvervsevne i tiden frem til 1/5 2006, hvor klageren tilmeldes arbejdsformidlingen, finder nævnet, at klageren har krav på fulde ydelser i perioden 1/12 2003 til 1/5 2006. Derimod finder nævnet, at klageren ikke har krav på ydelser eller præmiefritagelse efter 1/5 2006.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Lærernes Pension, Forsikringsaktieselskab, skal anerkende, at klageren har krav på udbetaling af fulde ydelser fra 1/12 2003 til 1/5 2006, og skal i konsekvens heraf udbetale klageren det manglende beløb med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagen i øvrigt kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand